

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ВИСШИ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян“ № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61, 987-55-13,
факс 987-65-14, e-mail: arch@vas.com

Изх. ...*1202*....

Дата *25-06*.....2019 г.

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД	
служба „Регистратура“ - 3 -	
Вх. №	<i>5791</i>
Дата на подаване:	<i>25.06.2019</i>
Пощ. клеймо	

**ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
НА ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

**ОТ РАЛИЦА НЕГЕНЦОВА -
ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ**

Относно:

Приемане на тълкувателно решение

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

1. От името на Висшия адвокатски съвет на основание чл. 125 от ЗСВ се обръщам към Вас с настоящото предложение за образуване на тълкувателно дело и приемане от ОСГТК на ВКС на тълкувателно решение поради съществуваща **противоречива съдебна практика** по смисъла на чл. 124, ал. 1, предл. първо от ЗСВ по следните въпроси:

„1. При произнасяне на съда (с уважаване, съотв. отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото

вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска?

2. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 1 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?"

2. Противоречива практика, мотивирала предложението за приемане на тълкувателно решение:

Според част от съдебните състави - Решение № 229/21.03.2005 г. по д. № 494/2004 г. по описа на ВКС, второ ТО; Решение № 707/13.07.2011 г. по гр.д. № 1787/2009 г. по описа на ВКС, трето ГО - „съгласно чл. 221, ал. 2 ГПК /отм./ формираната с влязлото в сила съдебно решение сила на пресъдено нещо обхваща цялото насрещно вземане на ответника срещу ищеца и това препятства възможността той да предяви по друго дело срещу същия ищец ново възражение за прихващане за разликата над извършеното по предходното дело прихващане, за което е постановено и е влязло в сила съдебното решение." Нов процес относно разликата, според тези състави, е недопустим. Те приемат, че ответникът сам се е съгласил по този начин да упражни своето вземане /когато предявеното с възражение насрещно вземане е по-голямо от това на ищеца/ като защитно средство срещу предявен срещу него иск с по-малък размер. В същия смисъл са и постановените по чл. 274, ал. 3 ГПК *Определение № 782/30.12.2009 г. по ч.т.д.№ 590/2009 г. на ВКС, първо ТО и Определение № 112/23.02.2015 г. по ч.т.д.№ 3685/2014 г. на ВКС, второ ТО.*

Според друга част от съдебните състави не може да бъде споделено становището, че за дължимостта на остатъка от вземането на ответника е създадена сила на пресъдено нещо и той не може да бъде пререшаван (така *Определение № 665/30.07.2015 г. по д. № 2749/2014 г. по описа на ВКС, първо ТО*). Съдебните състави, които поддържат това становище, изхождат от разбирането, че „спорът се развива в съотношение главно – евентуално вземане /евентуално е това, което е заявено за прихващане/. В случай че първоначалното вземане е основателно, съдът пристъпва към преценка на евентуалното и при основателност и на насрещното вземане постановява прихващане. Тази обусловеност на евентуалното вземане не е само по отношение основателността, а и по отношение размера на главното вземане. Това е така, тъй като релевантен и оттук ликвиден е такъв размер

на насрещното вземане, който е до размера на първоначалния иск. Дори насрещното вземане да е по-голямо от първоначалното, над неговия размер то няма самостоятелно съществуване в рамките на процеса, в който е предявено, тъй като то е единствено средство на защита срещу иска. Или предявеното насрещно вземане е правно релевантно само до размера на първоначално заявеното.” Съдебните състави отричат становището, че предявеното насрещно вземане във всички случаи е цялото съществуващо вземане на ответника дори и то да надвишава по размер първоначалното и приемат, че разликата до пълния размер на вземането, с част от което е извършено прихващане, може да е предмет на самостоятелен процес, било като се предяви иск за „неприхванатата” част от вземането, било като с „неприхванатата” част от вземането се извърши прихващане.

Израз на тази противоречива практика е и решение на второинстанционен съд, в което се застъпва горната теза – *„Възражението за прихващане е защитен способ, по силата на който ответникът въвежда като предмет на делото свое насрещно еднородно вземане от ищеца, но същото е правно релевантно единствено до размера на вземането, предмет на предявения иск. За останалата част от вземането, която не е компенсирана по силата на възражението за прихващане, не се формира сила на пресъдено нещо. Произнасянето с нарочен диспозитив по некомпенсираната част от възражението за прихващане е недопустимо.”* (така Решение № 949/24.04.2017 г. по гр.д.№ 6292/2016 г. на САС, ТО, 11-ти с-в, влязло в сила на 05.05.2017 г.).

3. Въз основа на изложените по-горе съображения и след като се убедите, че е налице противоречива практика на отделни състави на ВКС Ви молим да образувате тълкувателно дело и да предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по поставените въпроси, а именно:

„1. При произнасяне на съда (с уважаване, съотв. отхвърляне) по заявено възражение за прихващане с вземане на ответника, надвишаващо по размер исковата претенция, силата на пресъдено нещо цялото вземане на ответника ли обхваща или само тази част, съответстваща на размера на иска?

2. При уважаване на възражението в хипотезата на т. 1 може ли ответникът да претендира разликата до пълния размер на своето вземане в последващ процес?”

Приложения:

Прилагам преписи от съдебните актове, цитирани в настоящото предложение:

1. Решение № 229/21.03.2005 г. по д.№ 494/2004 г. по описа на ВКС, второ ТО;

2. Решение № 707/13.07.2011 г. по гр.д. № 1787/2009 г. по описа на ВКС, трето ГО;

3. Определение № 782/30.12.2009 г. по ч.т.д.№ 590/2009 г. на ВКС, първо ТО;

4. Определение № 112/23.02.2015 г. по ч.т.д.№ 3685/2014 г. на ВКС, второ ТО;

5. Определение № 665/30.07.2015 г. по д. № 2749/2014 г. по описа на ВКС, първо ТО;

6. Решение № 949/24.04.2017 г. по гр.д.№ 6292/2016 г. на САС, ТО, 11-ти с-в, влязло в сила на 05.05.2017 г.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:

РАЛИЦА ПЕТЕНЦОВА

